

VERKEERD GEBRUIK VAN PREPARATEN MET ETHERISCHE OLIËN

Etherische oliën zijn vluchtige bestanddelen gewonnen uit planten. Ze worden zonder veel evidentie o.a. voorgesteld voor gebruik via inhalatie bij allerlei aandoeningen. Veel producten die etherische oliën bevatten, zijn niet als geneesmiddel geregistreerd en zijn zonder enige waarschuwing over mogelijke risico's beschikbaar. De etherische oliën, maar ook de andere bestanddelen van deze producten kunnen ongewenste effecten veroorzaken.

Het Centrum voor Geneesmiddelenbewaking wil de aandacht vestigen op twee geneesmiddelen, Olbas® en Dentophar®, die o.a. etherische oliën bevatten en die geassocieerd zijn met ernstige ongewenste effecten.

- Olbas®, een inhalatiemiddel, bevat onder andere de etherische oliën eugenol, eucalyptol en menthol. Eucalyptol en menthol kunnen bij orale inname aanleiding geven tot gastro-intestinale ongewenste effecten, en eventueel tot convulsies, coma, nierproblemen en collaps; bij toediening in de neus kunnen laryngospasme en kortademigheid optreden [zie Folia juni 1999]. Het Antigifcentrum ontving sedert 1991, 23 oproepen van accidentele inname van Olbas® door kindjes (leeftijd 1 à 4 jaar). Sommige kinderen vertoonden al braken op het ogenblik van de oproep; voor de helft van de gevallen werd, gezien de ingenomen hoeveelheid, hospitalisatie aangeraden. Ook waren er 3 oproepen van intoxicatie door inhalatie, wat bij één kind van 1 maand oud coma tot gevolg had.
- Dentophar®, een oplossing voor dentaal gebruik, bevat o.a. de etherische olie eugenol,

maar ook chloralhydraat en chloroform: deze laatste kunnen bij inname ernstige centrale en respiratoire problemen veroorzaken. Het Antifocentrum ontving sedert 1991, 62 oproepen van accidentele inname van Dentophar® door kindjes (leeftijd 1 à 5 jaar oud); symptomen waren onder andere irritatie van de mond, slaperigheid, agitatie, hypotonie en ataxie, waarbij hospitalisatie meestal noodzakelijk was.

Eugenol, aanwezig in beide specialiteiten, is het belangrijkste bestanddeel van kruidnagelolie. Met deze olie is ernstige levertoxiciteit, met stijging van de INR, beschreven bij 2 jonge kindjes na accidentele orale inname (≤ 10 ml); de kinderen werden behandeld met N-acetylcysteïne intraveneus, en herstelden volledig [*J Toxicol* 2004;42:89-92; *Eur J Pediatr* 2005;164:520-2].

Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) evalueert momenteel de risico-batenverhouding van Dentophar®. Voor Olbas® en de andere inhalatiemiddelen (Inhalo Rhinatiol®, Inopectol®, Perubore®, Pulmex®, Vicks Vaporub®) is niet bewezen dat ze doeltreffender zijn dan inhalatie van bv. waterdamp. Gezien vergissingen en ongevallen reëel zijn met deze geneesmiddelen en met etherische oliën zoals kruidnagelolie, is het belangrijk gebruikers goed te informeren over de wijze van gebruik; dit geldt ook voor magistrale bereidingen op basis van etherische oliën. Deze producten moeten ver buiten bereik van kinderen worden gehouden.